

i en god Stilling, medens Præsten maasse sidder i en mindre god Stilling, saa kan jeg ikke forstaa, at de ikke skulde have Lov til at give ham Noget, ligesaavel som de have Lov til at give til andre Medmennesker, som de have Hjerte til at understøtte. Man har forsvaret den Paaastand, at de kun vare Statsembedsmænd, med at henvise til, at de ere forpligtede til at følge Folkekirken Lære; det er meget sandt, men vi have dog Exempler paa, at Præster, som have forkyndt det Modsatte, ere forblevne i deres Embeder, og er det ikke Tilfældet for Diebliffet, at der fra Universitetets Lærestole høres Ting, som stride mod denne Lære? Saa jeg tror, man skal være forsigtig med at forpligte Folk til at holde, hvad de ikke ville eller kunne holde. Saa er der talt om, at vi burde være komne imøde og have udsættet i alt Fald Dffret i Kirken. Ja, jeg skulde ikke have Meget imod, at det skete, men jeg kan ikke indrømme, hvad der blev paaستاet for, at der ikke skulde være et eneste Sogn i Landet, hvor man ikke ønskede Dffret affasset i Kirken. Jeg tror i det Hele taget, at man stiller den Ting altfor høit, og paa den anden Side har man Exempler paa, at Folk, der have saa meget imod denne Dffringsmaade, ikke altid i deres Dom ledes af rent kirkelige Hensyn. Det skal jeg imidlertid ikke komme videre ind paa, thi i dette Punkt kan man vel nok tilsidst blive enig. Men hvad vil der nu ske, naar man vedtager det Forslag, der er stillet fra en anden Side. Ja, — de Præster, der ere mindre samvittighedsfulde og ikke tage det saa nøie, dem kan man gjerne forbyde at modtage Gaver, thi de ville efter de Udtalelser, her ere faldne, nok forstaa alligevel at faae det, som man frivillig vil give dem, medens de Præster, som ere mere samvittighedsfulde og ere bange for at handle mod Loven, ikke ville faae Noget, thi de ville sige, hvergang der hydes dem Noget: Hvorfor hyder man os denne Gave? det maa være for vor præstelige Virksomheds Skyld og fordi man er glad ved vor Virksomhed, men det forbyder Loven os at modtage Noget for. Hvorledes jeg altsaa ender og vender Sagen, kan jeg ikke se Andet, end at det er det Rette at vedtage vort Forslag, men jeg

skal naturligtvis ganske henstille til Thinget, om det vil have det eller ikke. Naar der er talt om det store Tryk, som vort Forslag, hvis det vedtoges, vilde lægge paa Folk, saa forekommer det mig noget underligt at sige om vort Forslag, der jo vil give fuldstændig Frihed, at det vil paalægge et saadant Tryk, fordi det giver Folk Lov til at give deres Præster, hvad de have lyst til at give dem. Mod det Slags Tryk tror jeg dog rigtignok ikke, man skal beskæmme Folk, og jeg tror, at man kommer ind paa en fejl Ved at gjøre det. Vi skulle beskæmme Folk, saavidt vi formaa det, mod Undertrykkelse og Uret, men ikke mod den Slags Tryk, hvorefter man her har talt. Men selv om det nu skulde blive Tilfældet, at der indkom rige Gaver til Præsterne som Følge af en inderlig og hjærlig Forstaaelse mellem det danske Folk og Størstedelen af dets Præster, saa anser jeg ikke dette for en Ulykke. Jeg tror, at Fædrelandets Tilstand vil være langt yndigere, og at vort Land vil være heldigere stillet, naar en saadan Forstaaelse finder Sted, end hvis det danske Folk slet ikke sølte sig tiltalt af at give enten Præsten eller Andre, der kunde trænge til Bistand, nogen Gave. Jeg kan derfor ikke Andet end anbefale vort Forslag og ønske, at det maa blive vedtaget.

Søgsbro: Da Forhandlingen er trukken saa længe ud, skal jeg indfrænke mig til faa Bemærkninger, navnlig til det ærede Medlem for Spendborg (S. A. Hansen), der rettede adskillige Spørgsmaal til mig, som det undrede mig, at han kunde fremsætte, eftersom vi i saa mange Aar have forhandlet denne Sag her med hinanden. Han spurgte, hvis Embedsmænd Præsterne vare, naar de ikke vare Statens, men det ærede Medlem veed jo, at jeg mange Gange har erklæret som min Mening, at de for Tiden ere desto værre altfor meget Statens Embedsmænd, men at det ikke er det, som vi skulle søge at udvikle dem til at være. Vi skulle tværtimod ordne Forholdene saaledes, at de efterhaanden bleve Folkekirken og Menighedernes Embedsmænd, og derfor skulle vi ikke, naar der forestaar en ny Ordning, foruden at laa det Gamle fast, tillige paalægge yderligere Baand i Retning deraf. Vi skulle